

Tiếng Huế của tôi

Cô gái Huế - MC72

Tôi sinh ra ở Huế, thành phố có giòng sông Hương nước chảy êm đềm, như vãi lụa uốn lượn quanh co, có núi Ngự Bình vắng vắng tiếng thông reo khi gió nổi, có đền đài lẫm lẫm, có nội thành cổ kính, có giọng nói đặc biệt có một không hai và những từ ngữ ... không ở mô có hết !!

Năm 8 tuổi tôi vô Saigon học. Tôi còn nhớ miết, dù đã mấy mươi năm qua, ngày đầu tiên đi học ở trường Colette. Hôm đó giờ viết văn, tập đọc, học trò phải đọc lớn tiếng một bài học, tới phiên tôi, với giọng Huế đặc sệt của con bé lớn lên ở miền trung, tôi chăm chỉ đọc, để tỏ ra là mình cũng biết đọc không thua ai. Rứa mà cả lớp ôm bụng cười ồ, lúc đầu tôi không hiểu tại răng bạn bè lại cười, tôi càng chăm chỉ cố đọc chừng mô thì các bạn lại càng cười rộ chừng nớ, tôi rớm nước mắt, nhìn cô giáo đề cầu cứu, thì ngay cả mặt cô giáo lúc nớ, cũng ... nhăn răng ra mà cười tôi. Trong đầu óc của con bé 8 tuổi lúc nớ, lẫn lộn những cảm nghĩ vừa buồn tủi, vừa ột dột, vừa tức tối ... Chỉ trong vài giây đồng hồ thôi, tôi bỗng hiểu là tôi bị cười là ... tại cái giọng Huế của tôi. Tôi tự quyết định không đọc nữa, ngồi xuống xếp sách lại. Cô giáo lúc nớ - tôi nghĩ - phải bình tôi chứ và la các bạn không được chọc tôi, rứa mà trái lại, Cô bắt tôi phải đọc tiếp tại Cô chưa cho phép tôi ngừng. Tôi nổi cục lì, cái mặt sất lên, trả lời "đọc rứa đủ rồi". Cả lớp lại cười rộ lên, có lẽ không hiểu tôi nói chi. Tôi muốn oà khóc, nhưng cố nuốt nước mắt, nhứt định không để cho tụi hấn thấy sự uất ức của mình. Ừ thì tôi người Huế, dĩ nhiên nói tiếng Cha sinh Mẹ đẻ của tôi, mắc mớ chi mà tụi hấn cười tôi, tụi hấn không hiểu tiếng Huế là tụi hấn đầu óc hẹp hòi, tôi không được khóc, phải tỏ ra mình ... hơn tụi hấn. Nghĩ rứa, tôi nhìn cô giáo, cái mặt tôi hất lên, đề ra vẻ là tôi ... không sợ chi ai hết !! Cô giáo bắt tôi đọc tiếp, được, tôi sẽ đọc, nhưng tôi đổi giọng ngay lập tức, tôi như muốn bao chung quanh mình một lớp vỏ dày để không bị ai chọc, ai cười mình nữa hết. Tôi tiếp tục đọc lớn tiếng, nhưng với giọng nam. Chắc lúc nớ tiếng

nam giả giọng của tôi nghe...quái đản lắm, vì bạn bè cũng cứ trố mắt ra và ôm bụng cười ! Con bé con 8 tuổi ngày nớ nghĩ "tụi mi có cười thì cũng là cười cái giọng nam của tụi mi, chứ tụi mi không còn dịp mô để mà cười giọng Huế của tao nữa hết".

Từ giây phút đó trở đi, giọng Huế tôi chỉ dành để nói trong gia-đình, còn ra đường tôi đổi giọng, nói chuyện với người nam thì tôi giả giọng nam, với người bắc thì tôi giả giọng bắc, cái giọng lớ lớ chắc không giống ai, và đôi khi dù giọng nam hay giọng bắc, lâu lâu tôi cũng quên, vẫn còn dùng những từ ngữ của người Huế - cái thoa, cái thúng, .., tại răng vậy ? - làm các bạn đôi khi cũng ngơ mặt ra, hỏi lại tôi nói cái gì?

Năm 18 tuổi, qua Pháp học. Tôi ở thành phố Grenoble, Tết đến các bạn VN tổ chức văn nghệ Tết, qua tên tôi, biết tôi là người Huế, họ yêu cầu tôi làm xướng ngôn viên để giới thiệu chương trình, nhưng phải nói tiếng Huế kia. Tôi ... khổ tâm lắm, tại nói tiếng Huế giữa đám đông, không phải là người trong gia đình, rất là khó đối với tôi. Những kỷ niệm ngày xưa 8 tuổi khi bị bạn bè cười chọc tôi lúc tôi nói tiếng Huế, và lời thề của con bé 8 tuổi ngày xưa nớ "không khi mô để ai chọc mình khi mình nói tiếng Huế nữa" như đã in sâu vào tim tôi. Các bạn phải nắn nỉ đủ lắm, chắc có những người không hiểu nghĩ là tôi bày đặc làm cao kiêu, và tôi phải cố hết sức mới giới thiệu được chương trình của những đêm văn nghệ Tết hồi xưa nớ bằng giọng Huế đặc sệt của tôi.

Suốt mấy mươi năm, tôi bao giờ cũng giả giọng, tôi chỉ nói được tiếng Huế thiệt của mình với những người thân thuộc trong gia-đình. Tất cả mấy anh chị em tôi đều rứa hết, cho đến nỗi ai nấy lấy vợ lấy chồng cũng đều giả giọng với ngay cả vợ hay chồng mình ! Những lúc họp mặt anh chị em với nhau, mấy O Mẹ nói với nhau "ri, tề, mô, răng, rứa..."

xong xoay lại với vợ hay chồng mình lại đổi giọng ngay tức khắc !

Không biết bao nhiêu lần tôi giả giọng nam nói chuyện với những người lạ mới quen , hai bên nói chuyện với nhau một lúc , thấy có chi khác lạ , có những dấu hiệu không đủ đi mô được , té ra là hai bên đều gốc Huế với nhau rứa mà lại giả giọng nam để nói chuyện với nhau ! Răng mà kỳ cục và tức cười rứa không biết !

Làm như những người Huế rời xa Huế để vô Nam như tôi , chắc phần đông ai cũng bị cười và không ai hiểu được mình , cho nên chúng tôi đều giả giọng . Còn những người Bắc, tôi nghĩ khoảng thời gian 1954, khi họ di cư vô Nam, họ đi đông lắm và sống chung với nhau nên giữ được giọng nói của họ . Còn cái xứ Huế của tôi, nhỏ bé quá, hiền từ quá , ít người dân Huế bỏ Huế mà đi , cho nên , sống với một cộng đồng chỉ toàn nói tiếng nam và tiếng bắc, chúng tôi đành phải giả giọng để mà hoà đồng cho dễ ?

Bằng cách đây mấy năm , tôi có dịp gặp một anh chàng người Huế từ Bắc Mỹ qua . Anh chàng người Huế nì nói giọng Huế đặc sệt , không những nói tiếng Việt giọng Huế không thôi mà còn nói cả tiếng Mỹ cũng đặt sệt giọng Huế mới hay và ly kỳ chứ ! Lần đầu tiên tôi gặp một người Huế vẫn giữ nguyên giọng Huế của mình mà không thêm đổi giọng và hành diện với giọng Huế của mình !

Người ta nói "nước chảy về nguồn " và "lá rụng về cội" . Thời gian qua, dù chừ chưa đến nỗi 'lá rụng' , chỉ mới 'lá hơi vàng vàng' thôi, nhưng những thời gian sau nì tôi bỗng nhiên thêm trở về cội nguồn , thêm nói và viết tiếng Huế hơn , tiếng Cha Mẹ tôi dạy tôi khi tôi bập bẹ tập nói, những câu Hồ Huế ru con ù ơ của Mẹ hát cho tôi nghe khi còn bé tôi khóc, tôi thêm nghe và nói lại giọng Huế ngày xa xưa đó . Và tôi chợt nghĩ : tại răng tiếng nói của mình , của Cha sinh Mẹ đẻ mình mà mình phải đổi hỉ ? Tại răng mình phải giả giọng hỉ ? Tại răng những người khác họ không ráng để hiểu mình mà tự mình phải cứ phải ráng giả giọng miết để cho họ hiểu mình ?

Tiếng Huế của tôi để thương biết chừng mô , vừa nhẹ vừa nhàng , vừa êm vừa ái, vừa thơ vừa mộng, đầy chất tình tứ và lãng mạng .

Tại răng tôi tôi lại dấu giọng Huế của tôi hỉ, tại răng tôi không khuyến khích các bạn. Các bạn ơi, các bạn ráng hiểu tiếng Huế của tôi đi, ráng nghe tiếng Huế, ráng nghe nhạc Huế, ráng đọc thơ Huế đi - như những câu thơ sau đây của Huỳnh Văn Dũng :

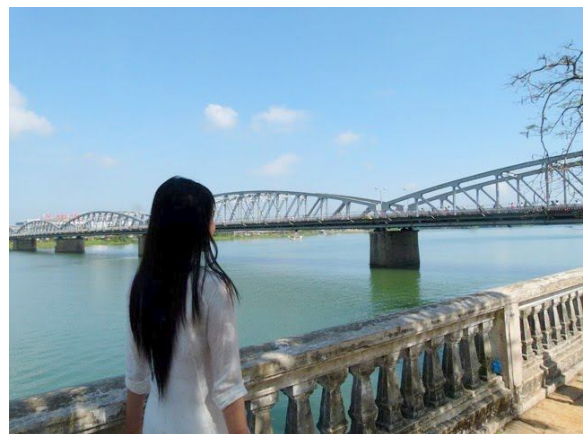
Giữ chút gì rất Huế trang đài / Nắng nghiêng bóng nắng dáng thơ ngây / Gặp anh nón hời ðừng buông xuống / Cho Anh trông mắt ngọc mây ngai / Giữ chút gì rất Huế mặn mà / Dạ thừa ngọt lịm ai mê say / Em đi gót nhẹ xanh hồn cỏ / và hơi thở mềm sương khói bay ...

để rồi nhắm mắt lại đi , bạn sẽ ...cảm thấy đời tự nhiên thơ mộng hơn, bạn sẽ ...nghe tiếng chim hót trên cành có vẻ líu lo hơn, bạn sẽ ... nghe tiếng gió thổi có vẻ mặn nồng hơn, bạn sẽ ... thấy trăng sao hình như chói sáng hơn, bạn sẽ cảm thấy như ...ánh mặt trời chiếu trên da mình nóng ấm hơn.

Tiếng Huế , giọng Huế, thơ Huế, nhạc Huế của tôi hay rứa đó , tài tình rứa đó, sẽ làm cho bạn tình tứ hơn, lãng mạng hơn, và sẽ làm bạn .. yêu thương nồng nàn hơn. Bạn tin tôi đi, nhen .

Có người bạn gởi cho tôi đọc bài thơ Huế sau đây của Bảo Quốc Kiếm . Bài thơ toàn câu hỏi Răng Rứa để thương chi lạ , tôi muốn chia xẻ với các bạn . Các bạn đọc, ráng hiểu đi hỉ . Không hiểu thì đi tìm một anh chàng Huế hay một O gái Huế mô thiệt để thương , hỏi họ , họ sẽ giảng cho các bạn nghe . Nhưng mà, sau đó, lỡ có chuyện chi xảy ra - chuyện chi ai mà biết trước được – thì các bạn ráng mà chịu chứ đừng đổ thừa cho tôi hỉ.

Cô gái Huế - MC 72

*Cầu Trường Tiền sáu vài mươi hai nhịp
Tóc em dài, anh đắm đuối mê say...(photo Gi)*

(photo Gi)

Răng Rứa của tác giả Bảo Quốc Kiếm

*Răng anh yêu ! chiều ni không trở lại ?
Để em buồn rí mãi rứa anh ơi
Không răng mô, mẹ đã thuận lòng rồi
Rứa không nói, mần răng người ta biết ?
Về đi anh, răng mình không nói thiệt
Nếu có răng, em đứng mũi chịu sào
Có răng mô mà ngần ngại đổi trao
Răng rứa hỉ, anh làm thình mãi thế ?
Rứa răng anh lại thề non hẹn bể
Răng rứa anh, chắc có chuyện chi buồn ?
Phải rứa không, hay anh muốn thay
nguồn ?
Cứ nói thiệt, răng âm thầm tự kỷ
Không răng cả, em yêu anh chung thủy
Nếu vì anh, răng lại chẳng hy sinh ?
Dù ra răng, em không ngại chi mình
Rứa cũng đủ cho cuộc tình thơ dại
Lạnh như rứa mà lòng em nóng mãi
Còn bây chừ riêng anh lại ra răng ?
Rứa sông Hương buồn anh có biết không ?
Hồi núi Ngự, răng anh còn lơ đễnh ?*